

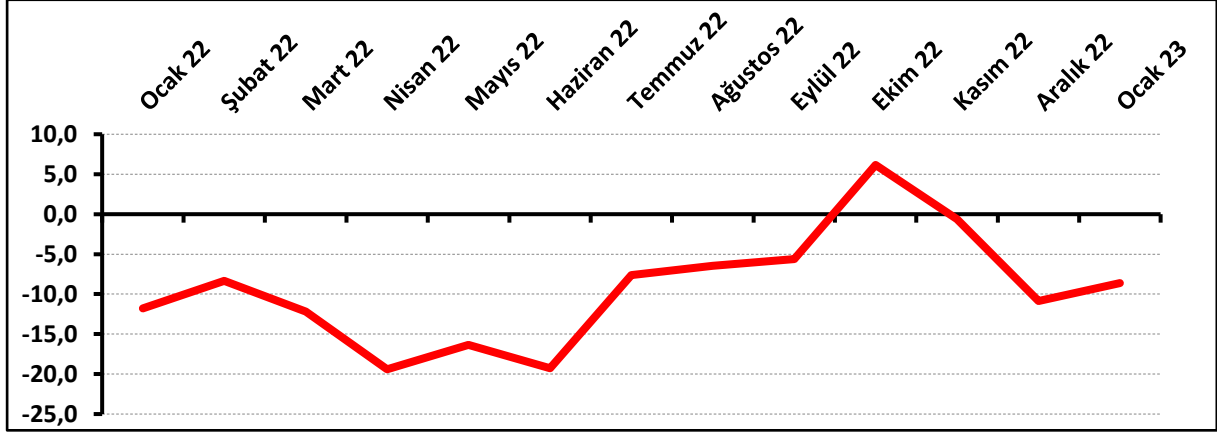
PERAKENDECİLERİN GELECEĞE YÖNELİK SATIŞ BEKLENTİSİ GEÇEN AYA KİYASLA HIZLA GERİLEDİ, TEKRAR OLUMSUZ GÖRÜNÜM KAZANDI

TEPE, Ocak 2023'te bir önceki aya göre 2,3 puanlık, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 3,2 puanlık artışla -8,6 puan değerini aldı. TEPE anketine¹ katılan perakendecilerden geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun iyileştiğini belirtenlerin oranı Ocak 2023'te yüzde 5,7'ye gerilerken, önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı ise yüzde 7,6 oldu. Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatında artış bekleyen perakendecilerin oranı yüzde 96,6 oldu. "Mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri" sektörü Ocak ayında perakende güveni en fazla artan sektör oldu. Bölgeler bazında incelendiğinde ise Ocak ayı perakende güveninde en fazla artış Batı Marmara Bölgesi'nde görüldü.

Perakende güveni geçen aya ve geçen yıla göre arttı

TEPE değeri, -8,6 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 3,2 puan, geçen aya göre 2,3 puan arttı. TEPE değerinin aylık değişiminde geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki 22,9 puanlık iyileşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin üzerinde olduğu yönündeki 4,8 puanlık değişim endekse olumsuz yansıdı.

Şekil-1. TEPE (Ocak 2022 – Ocak 2023)²

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2021	-14,4	-18,6	-20,1	-15,8	-19,2	-18,2	-17,7	-17,9	-7,1	-9,5	-11,1	-12,0
2022	-11,8	-8,3	-12,2	-19,4	-16,4	-19,3	-7,6	-6,5	-5,6	6,2	-0,6	-10,9
2023	-8,6											

¹ TEPE Ocak ayı anketi 05 – 30 Ocak 2023 tarihleri arasında yapılmıştır.

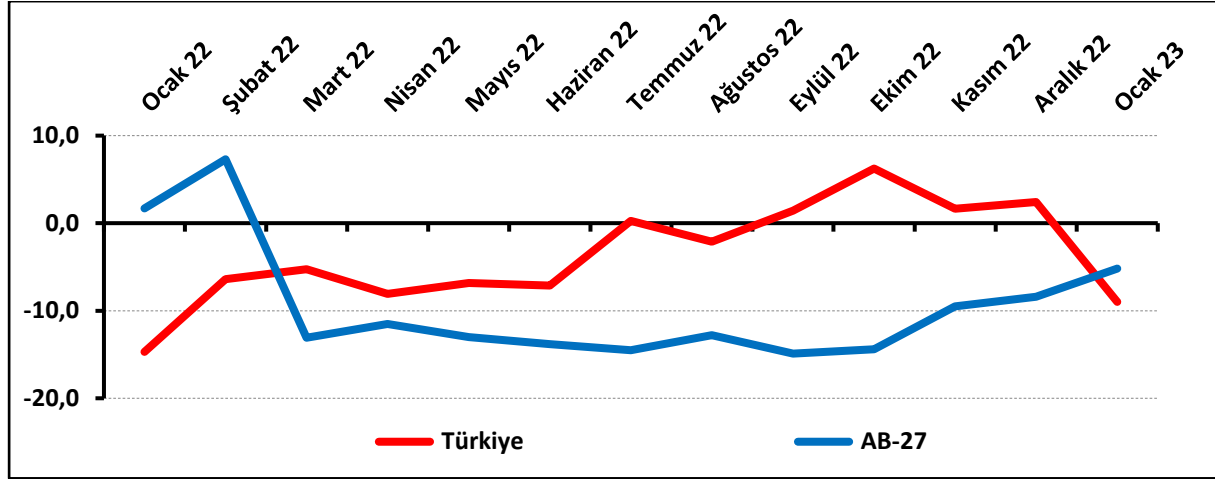
² Bültendeki tablo ve grafikler -aksi belirtilmediği sürece- mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin geleceğe yönelik satış beklentisi geçen aya kıyasla hızla geriledi, tekrar olumsuz görünüm kazandı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Ocak 2023'te -9,0 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 11,4 azalırken, bir önceki yılın aynı ayına göre 5,7 puan arttı.

Ocak 2022'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 7,6'sı önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 24,9'u işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 67,5 oldu. İyileşme beklentileri mevsimsel geçiş ve yabancı müşteriler; kötüleşme beklentileri ise yükselen maliyetler ve satış fiyatlarındaki artış, alım gücünün düşmesi, talebin daralması ve temel ihtiyaçlarda yoğunlaşması ile gerekçelendirilmiştir.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Ocak 2022 – Ocak 2023)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

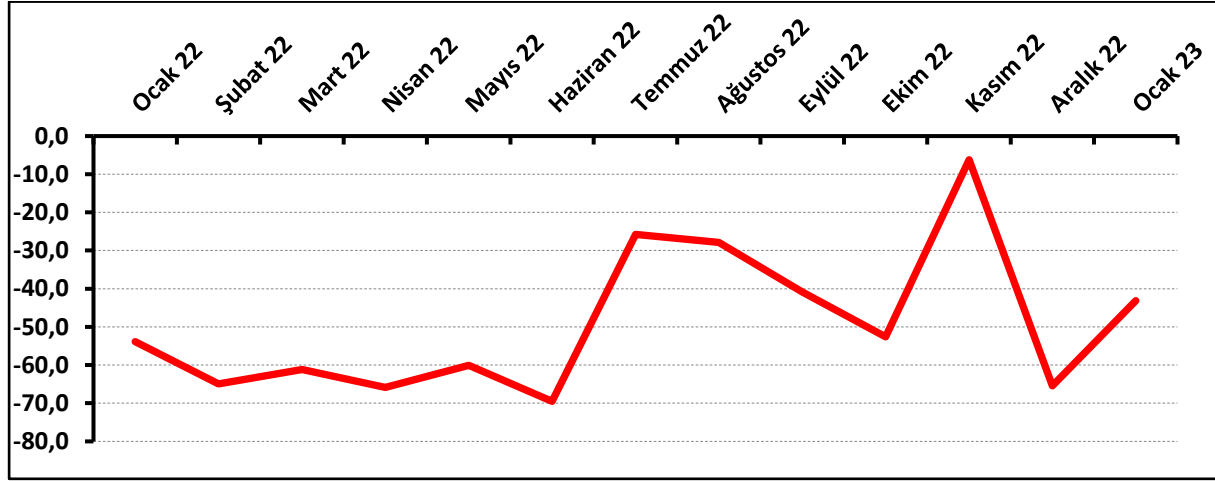
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2021	-4,6	-8,6	-17,9	-12,6	-10,5	-12,1	-9,1	-11,4	-15,6	-20,4	-24,9	-28,2
2022	-14,7	-6,4	-5,3	-8,1	-6,8	-7,1	0,2	-2,1	1,4	6,2	1,6	2,4
2023	-9,0											

İşlerin durumuna ilişkin değerlendirmeler geçen aya kıyasla iyileşti ancak olumsuz görünüm korunuyor

İşlerin (geçen yılın aynı dönemine göre) durumuna yönelik değerlendirmeler, Ocak 2023'te -43,1 puan değerini alarak Aralık 2022'ye göre 22,4 puan, Ocak 2022'ye göre 10,7 puan arttı.

Ocak 2023'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 5,5'i geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 47,0 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 47,5 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Ocak 2022 – Ocak 2023)

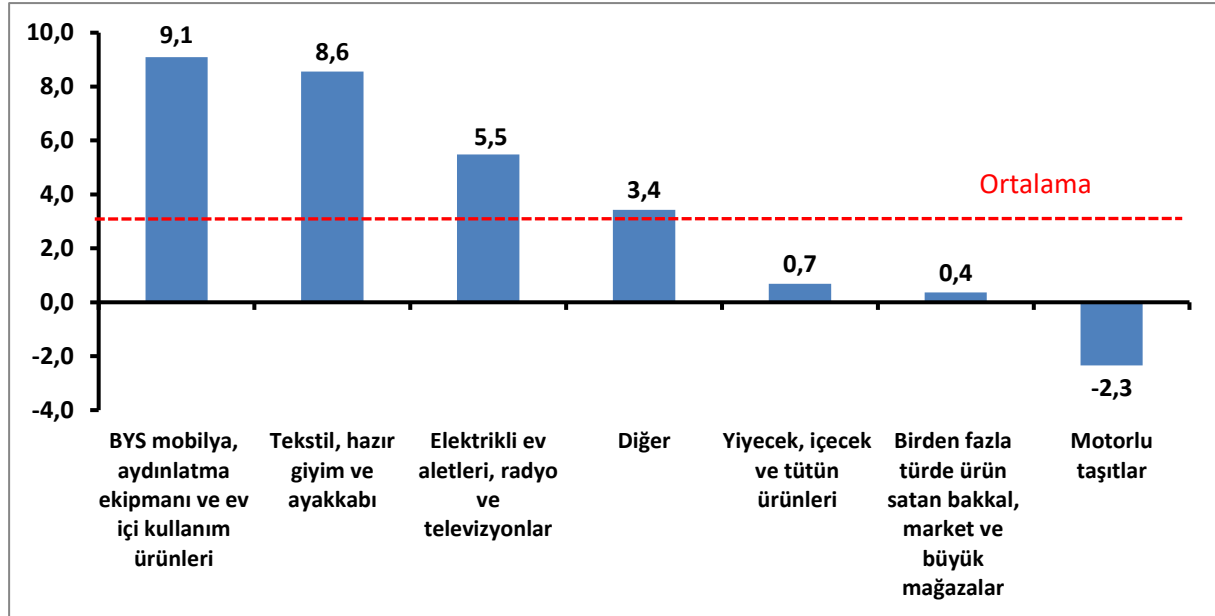
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2021	-49,1	-39,5	-46,8	-40,9	-40,1	-50,2	-40,1	-46,4	-6,8	-17,7	-20,1	-35,5
2022	-53,8	-64,9	-61,2	-65,8	-60,1	-69,5	-25,8	-27,9	-40,9	-52,6	-6,2	-65,5
2023	-43,1											

Perakende güveni en fazla “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Ocak 2023'te, geçen yılın aynı dönemine göre “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektörlerindeki değişim ortalamasının üzerinde gerçekleşirken, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” ve “motorlu taşıtlar” sektörleri ise ortalamasının altında değer aldı.

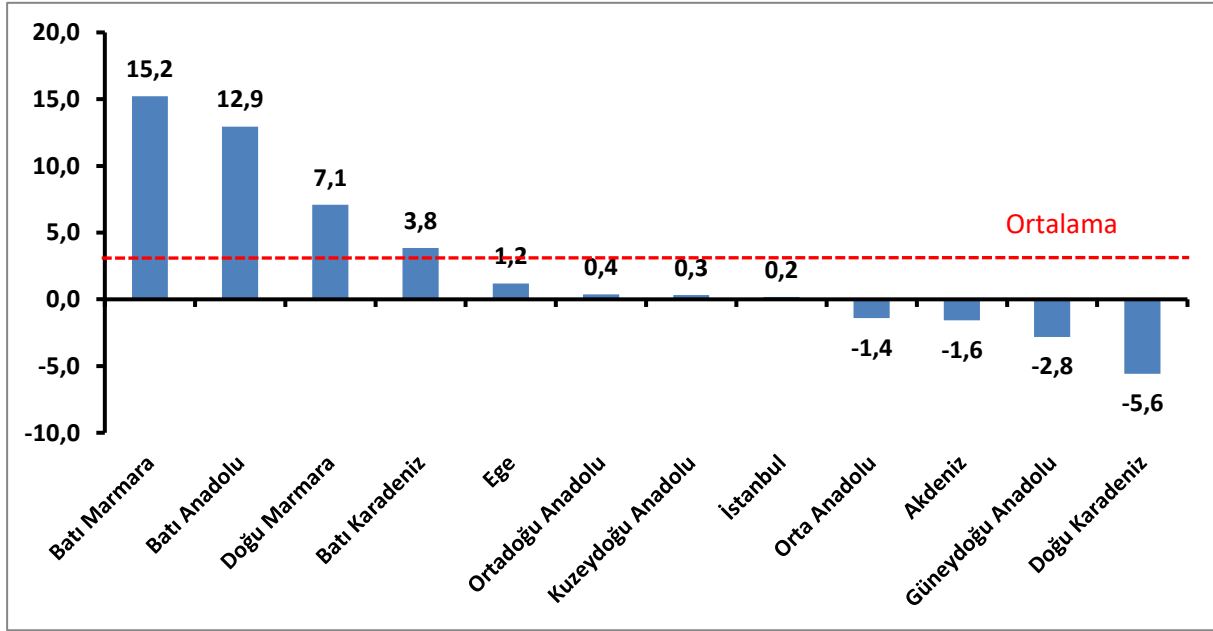
Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE'nin Ocak 2023'te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakende güveni en çok Batı Marmara Bölgesi'nde arttı

Perakende güvenine bölgeler itibarıyla bakıldığında, Ocak 2023'te, Batı Marmara, Batı Anadolu, Doğu Marmara ve Batı Karadeniz bölgelerindeki değişim ortalamasının üzerinde gerçekleşirken, Ege, Ortadoğu Anadolu, Kuzeydoğu Anadolu, İstanbul, Orta Anadolu, Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Karadeniz bölgelerinde ise ortalamasının altında gerçekleşti.

Şekil-5. Bölgeler bazında TEPE'nin Ocak 2023'te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)*

* Akdeniz, Adana, Antalya, Mersin, Osmaniye; Batı Anadolu, Ankara, Konya; Batı Karadeniz, Kastamonu, Samsun, Tokat, Zonguldak; Batı Marmara, Balıkesir, Tekirdağ; Doğu Karadeniz, Ordu, Trabzon; Doğu Marmara, Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Yalova; Ege, Denizli, İzmir, Kütahya, Muğla, Uşak; Güneydoğu Anadolu, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin; Kuzeydoğu Anadolu, Erzurum; Orta Anadolu, Kayseri, Niğde; Ortadoğu Anadolu, Malatya ve Van illerini kapsamaktadır.

Perakendecilerin yüzde 96,6'sı satış fiyatında artış bekliyor

TEPE anketine soru bazında ve denge değerleri olarak bakıldığında, en olumsuz görünüm işlerin geçen yılın aynı dönemine göre karşılaştırmalarına aittir. Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi ise en üst değere yakın gerçekleşti. Eğilimler incelendiğinde ise, Ocak 2023'te, "mevcut stok düzeyi" ve "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş beklentisi" dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Ocak 2022'ye kıyasla olumlu yönde değişirken, "önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" ise önemli oranda arttı. Bir önceki aya kıyasla bakıldığında ise "mevcut stok düzeyi", "önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" dışındaki değerlendirme ve beklentiler Aralık 2022'ye kıyasla olumlu yönde değişirken, çok güçlü olan "önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" kısmi olarak geriledi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 01/2022	Endeks 12/2022	Endeks 01/2023	Bir önceki aya göre değişim 01/2023	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 01/2023
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-43,7	-45,7	-22,8	22,9	20,9
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ³	23,1	10,7	5,9	-4,8	-17,2
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-20,4	-26,4	-26,0	0,4	-5,6
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-14,7	2,4	-9,0	-11,4	5,7
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-7,9	-5,8	-5,5	0,3	2,4
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	30,2	96,8	95,6	-1,2	65,4
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-53,8	-65,5	-43,1	22,4	10,7
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	-3,9	-0,2	-1,9	-1,7	2,0

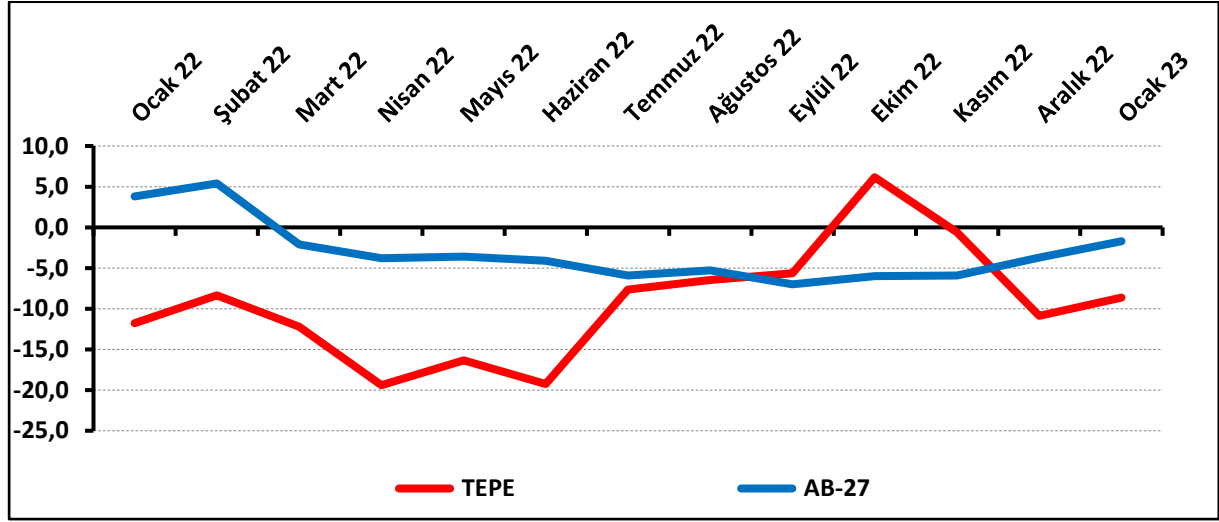
³ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablodaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni geçen yıla kıyasla azaldı

Mart 2022'den bu yana olumsuz görünüm gösteren ve negatif değerler alan AB-27 Perakende Güven Endeksi, Ocak 2023'te de -1,7 puan değerini aldı. Değişim, bir önceki aya göre 2,0 puan artış, geçen yılın aynı dönemine göre ise 5,5 puan azalış yönünde oldu. Öte yandan, Kasım 2022'de tekrar negatif değer alan TEPE, bu alanda kalmaya devam etti.

Şekil-6. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ocak 2022 – Ocak 2023)

Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2021	-13,8	-14,2	-9,3	-5,6	-2,4	5,4	6,4	6,6	4,8	5,1	5,4	2,9
2022	3,8	5,4	-2,1	-3,8	-3,6	-4,1	-5,9	-5,3	-7,0	-6,0	-5,9	-3,7
2023	-1,7											

Ocak 2023'te perakende güveni yıllık değişiminde Türkiye, AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının üzerinde değer aldı

Türkiye ve AB-27 ülkelerinin Perakende Güven Endeksleri değerlendirildiğinde, Ocak ayında geçen yıla göre en fazla artış gösteren ülke Malta oldu. Malta'yı Karadağ ve Hollanda takip etti. Bölge ortalamalarındaki değişim AB-27'de -5,5 puan, Euro Bölgesi'nde ise -4,3 puan oldu. Bir önceki aya göre gelişmeler değerlendirildiğinde, en yüksek artış İrlanda'da yaşandı; bölge ortalamaları ise AB-27'de 2,0 puan, Euro Bölgesi'nde 1,9 puan. Türkiye'nin perakende güvenindeki değişim AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının üzerinde olduğu görüldü.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Ocak 2022 ve Aralık 2022'ye göre)

Ülkeler	Ocak 2022'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)*	Aralık 2022'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Malta	20,5	-1,9
Karadağ	17,9	3,4
Hollanda	8,8	-0,8
Makedonya Cumhuriyeti	8,1	2,3
Letonya	7,1	0,3
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	6,7	5,7
Yunanistan	4,1	11,5
Romanya	3,7	-0,9
İtalya	3,4	-1,2
Türkiye	3,2	2,3
Slovenya	3,0	-2,5
Bulgaristan	2,6	-1,0
Slovakya	0,6	-9,7
Sırbistan	0,2	4,4
Portekiz	0,0	1,1
Fransa	-1,6	2,1
İspanya	-2,3	2,9
Polonya	-2,3	-0,2
Hırvatistan	-2,6	3,7
Euro Bölgesi-19	-4,3	1,9
Litvanya	-4,8	1,4
Çek Cumhuriyeti	-5,4	7,3
AB-27	-5,5	2,0
Arnavutluk	-5,8	0,8
Belçika	-6,2	-3,4
Avusturya	-7,6	-4,4
İrlanda	-7,6	18,5
Almanya	-13,6	1,1
Macaristan	-16,4	0,4
Finlandiya	-20,4	7,4
Estonya	-20,7	0,5
İsveç	-27,6	0,9
Danimarka	-34,5	3,5

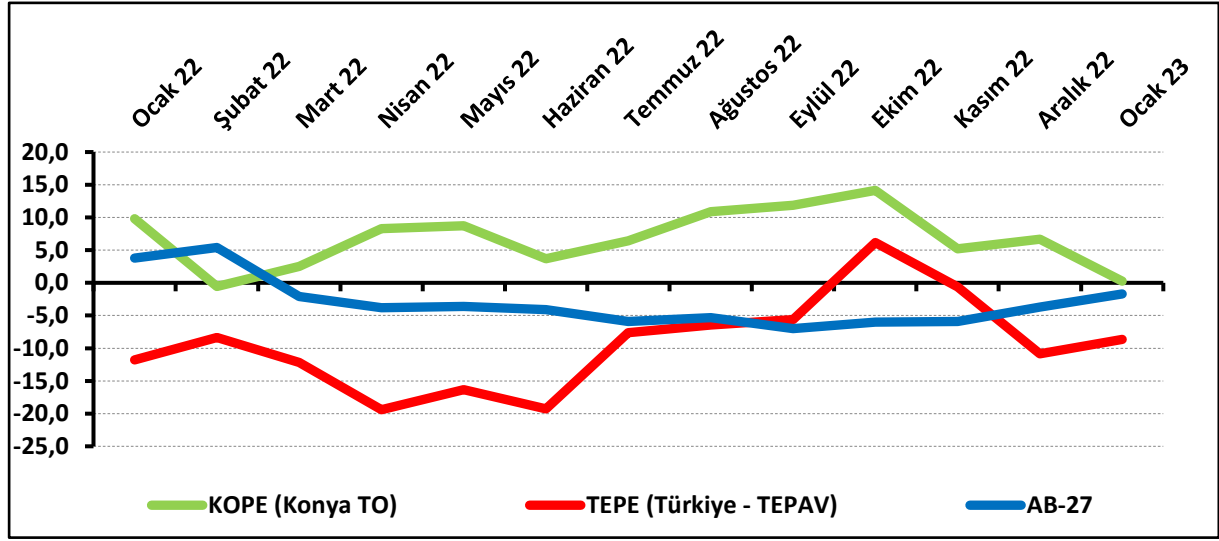
*Sıralama Ocak 2022 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) iş birliğinde hazırlanan Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE), Ocak 2023'te geçen yılın aynı dönemine göre 9,5 puan, bir önceki aya göre ise 6,4 puan azalışla 0,3 puan değerini aldı. KOPE, Ocak ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha olumlu bir perakende güvenine işaret etmektedir.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Ocak 2022 – Ocak 2023)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2021	-11,6	-14,0	-9,6	-6,8	-9,0	0,3	6,6	13,2	21,0	13,0	7,4	7,4
2022	9,8	-0,6	2,5	8,3	8,7	3,7	6,4	10,9	11,9	14,1	5,2	6,7
2023	0,3											